

တရုတ်-မြန်မာသစ်ကုန်သွယ်မှုအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်ချက်

ယခု မူဝါဒအကျဉ်းချုပ်သည် ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း ရရှိထားသည့် တရုတ်နိုင်ငံ အကောက်ခွန် ဌာနမှ အချက်အလက်များကို အသုံးပြုပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့်တရုတ် နိုင်ငံတို့အကြား သစ်တောထွက် ပစ္စည်းကုန်သွယ်မှု လတ်တလော အနေအထားအား လေ့လာသုံးသပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသ၏ ထိပ်ဆုံးအနေအထားရှိ သစ်ထုတ်လုပ်သူနှင့်တင်ပို့သူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး၊ ၎င်း၏တန်ဖိုးမြင့်ကျွန်းနှင့်အခြားသစ်မာများ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှုကို နိုင်ငံတကာက ကောင်းမွန်စွာသိရှိပြီး ဖြစ်သည်။ အာရှ၏ နောက်ဆုံးကျန်ရှိနေသော သဘာဝသစ်တောအချို့အား မြန်မာနိုင်ငံတွင်တွေ့ရှိနိုင်ပြီး ကျေးလက်ရပ်ရွာလူထုတို့၏ လူနေမှုဘဝများအား ထောက်ပံ့ပေးကာ ဒေသအတွင်း ဂေဟစနစ်များအတွက်လည်း အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ စစ်တပ်၏အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှ ရုန်းထွက်ခဲ့ပြီးနောက် နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်နေချိန်တွင် ဆက်စပ်သက်ဆိုင်သူများသည် မြန်မာနိုင်ငံသစ်တောကဏ္ဍ၏ အနာဂတ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးလျက်ရှိကာ ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ ဦးတည်ချက်နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့အား မည်ကဲ့သို့ ချိန်ဆသွားမည်ဆိုသော မေးခွန်းများ ပေါ်ထွက်လာစေသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ဤအပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမှုအတွက် အခြေခံကျပြီး အကြောင်းမှာ ၎င်း၏ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တည်ရှိနေသော အားကောင်းသည့်ကုန်သွယ်မှုနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာဆက်ဆံရေးတို့ကြောင့်နှင့် ယှဉ်တွဲနေထိုင်နေသောနယ်နိမိတ်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

သစ်သည် နှစ်နိုင်ငံအကြား ကုန်ဖလှယ်ရာတွင် အဓိကကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုအစိုးရနှင့်တိုင်ရင်းသားနိုင်ငံရေးလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများအတွက် ဝင်ငွေများစွာ ရရှိစေပြီး တစ်ချိန်တည်းတွင် တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ ၎င်း၏ ကြီးထွားလျက်ရှိသည့် သစ်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍအတွက် ကုန်ကြမ်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတို့အကြား နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ကုန်သွယ်မှုသည် ယခုနှစ်ပိုင်းများတွင် နိုင်ငံတကာ၏စိတ်ဝင်စားပြီး စောင့်ကြည့်သည့်အကြောင်းအရာတစ်ခုဖြစ်လာကာ၊ အကြောင်းရင်းမှာ နှစ်နိုင်ငံလုံးသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင်^၁ ထိုကဲ့သို့နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ကုန်သွယ်မှုအား တားမြစ်ရန် သဘောတူညီခဲ့သော နိုင်ငံများဖြစ်နေသောကြောင့်သာမကဘဲ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ခိုးသွင်းမှုများ၊ တရားမဝင်သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြည်တွင်းပဋိပက္ခများအား ထောက်ပံ့ရန်အတွက် သစ်မှရရှိသည့်ဝင်ငွေများ အသုံးပြုခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် တရားမဝင်သစ်များအား နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ပြီး ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်နေခြင်းအပေါ် စိုးရိမ်ကြောင်း လူသိရှင်ကြားထုတ်ဖော်ပြောခဲ့ပြီး (Eleven News၊ ၂၀၁၄) ၎င်းသည် တရားဝင် သစ်ဈေးနှုန်းအပေါ် ထိခိုက်စေကာ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းများမှတစ်ဆင့် တရားဝင်တင်ပို့နေသော ကုန်သည်များအပေါ် မကောင်းသည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည် (Forest Trends ၂၀၁၁)။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် တရုတ်အစိုးရသည် ယူနန်ပြည်နယ်အတွင်းသို့ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်တင်သွင်းမှုများကို တားမြစ်ရန် အရေးကြီးသည်ကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပြီး^၂ တရုတ်အရာရှိများသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော သစ်တောပစ္စည်းများထွက်သည့် နိုင်ငံများနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ပြီး တရားဝင်သည့်ကုန်သွယ်မှုအား မြှင့်တင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတကာ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပို၍ပါဝင်လာကြသည်။

^၁ "မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ယူနန်ပြည်နယ်အကြား သစ်နှင့်တက်သတ္တု စီမံခန့်ခွဲရန် ကြားကာလဆောင်ရွက်မှုများ"၊ ယူနန်ပြည်နယ် ပြည်သူ့အစိုးရ၏ရုံးမှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ မေလ၊ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်။ မူဝါဒရည်ညွှန်းနံပါတ်-မူဝါဒရုံး၊ ယူနန် [၂၀၀၆] ၉၁။ Xinhua၊ ၂၀၀၆ အားလည်း ကြည့်ရန်။
^၂ Ibid။

ယခုမူဝါဒအကျဉ်းချုပ်သည် ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း ရရှိထားသည့် တရုတ်နိုင်ငံ အကောက်အခွန်ဌာနမှ အချက်အလက်များကိုအသုံးပြုပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့်တရုတ်နိုင်ငံတို့အကြား သစ်တောထွက်ပစ္စည်းကုန်သွယ်မှု လတ်တလော အနေအထားအား လေ့လာသုံးသပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အဓိကတွေ့ရှိချက်များ

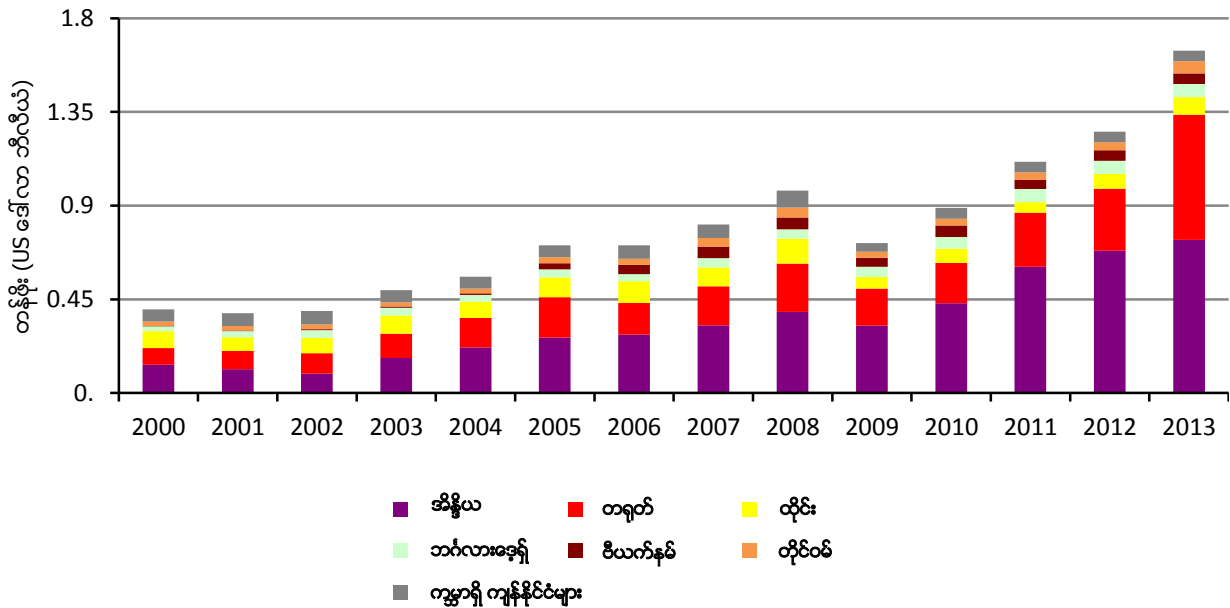
မြန်မာနိုင်ငံ၏သစ်အား ဦးဆောင်တင်သွင်းသူတစ်ဦးအနေနှင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏အရေးကြီးသည့်အနေအထားအား အောက်ဖော်ပြပါတွေ့ရှိချက်များက ပြသလျက်ရှိသည် -

- **မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ သစ်ထုတ်ကုန်တင်ပို့မှုများသည် ပမာဏအားဖြင့်ရော တန်ဖိုးအားဖြင့်ပါ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။** တရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ သစ်တင်ပို့မှု၏ ၃၇% အား တင်သွင်းခဲ့ပြီး (၂၀၁၃)၊ ဈေးကွက်၏ ၄၅% ရှယ်ယာရှိသော အိန္ဒိယနိုင်ငံပြီးလျှင် ဒုတိယအနေအထားတွင် ရှိသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ မြန်မာသစ်ထုတ်ကုန်များ တင်သွင်းမှုသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တို့တွင် နှစ်ဆတိုးမြှင့်လာပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၂၁ မီလီယံဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း တင်ပို့မှုပမာဏမှာ ၅၂% တိုးမြှင့်လာပြီး (၁.၁ မှ ၁.၇ မီလီယံ ကုပမီတာ)၊ တန်ဖိုးမှာလည်း ၂၃၄% မြင့်တက်လာသည် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၈၆ မီလီယံမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၂၁ မီလီယံ) (ပုံ ၂ နှင့် ၃)။
- **တရုတ်နိုင်ငံအတွင်းသို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏သစ်ထုတ်ကုန်တင်သွင်းမှုနှင့် စာရင်းပြုစုမှုအများအပြားမှာ ကူမင်းအကောက်ခွန်ခရိုင်မှ သွားခြင်းဖြစ်ပြီး တရားမဝင်မှုကို ဖော်ဆောင်နေသည်။** မြန်မာအစိုးရ၏လိုအပ်ချက်များထဲတွင် သစ်ထုတ်ကုန်တင်ပို့မှုအားလုံးသည် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှတစ်ဆင့် ရေကြောင်းဖြင့်တင်ပို့ရမည်ဖြစ်ပြီး မြန်မာသစ်လုပ်ငန်း (MTE) ၏ အမှတ်တံဆိပ်လည်း ပါရှိရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသို့တင်ပို့သော မြန်မာသစ်ထုတ်ကုန်၏ ၉၄% မှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကချင်ပြည်နယ်နှင့်ကုန်းမြေဆက်နေသော တရုတ်ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်သည့် ယူနန်ပြည်နယ်၏မြို့တော်ဖြစ်သော ကူမင်းတွင် စာရင်းသွင်းထားသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေများသည်မှာ ကူမင်းတွင်စာရင်းသွင်းထားသော မြန်မာသစ်တင်ပို့မှုအားလုံးသည် ကုန်းလမ်းမှတစ်ဆင့် ယူနန်နယ်စပ်ရှိ ကုန်သွယ်ရေးစခန်းများမှတစ်ဆင့် တင်ပို့ခြင်းဖြစ်သည် (ကူဒို ၂၀၀၈)။
- **၂၀၀၀ ခုနှစ်များအစောပိုင်းတွင် လုံးဝမရှိသေးသော မီးသွေးကုန်သွယ်မှုသည် ယခုအချိန်တွင် မြင့်တက်လျက်ရှိသည်။** တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ မီးသွေးတင်ပို့မှုများသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်များအကြားတွင် ၂၅၀၀% ကျော် တိုးမြှင့်လာသည်။ အလုံးစုံပမာဏမှာ ၀.၅ မီလီယံကုပမီတာခန့်တွင် ရပ်တန့်ပြီးတည်ငြိမ်သွားသော်လည်း (၂၀၁၃) မီးသွေးသည် ယခုအချိန်တွင် တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ စုစုပေါင်း မြန်မာသစ်ထုတ်ကုန်တင်ပို့မှု၏ ၃၂% အား ကိုယ်စားပြုသည်။ ကနဦး သစ်တောဖြစ်စဉ်များလေ့လာချက်အရ ၎င်းကြီးမားသည့်တိုးမြှင့်နှုန်းသည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ နေရောင်ခြည်ဆိုလာပြားများထုတ်လုပ်ခြင်းတွင် အများဆုံးအသုံးပြုသော ဆီလီကွန်သတ္တုများအားကျိုသည့်လုပ်ငန်းအတွက် မီးသွေးအသုံးပြုခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ (လာမည့် Forest Trends 2015a)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏မီးသွေးတင်ပို့မှု၏ ၁၀၀% အား ကူမင်းအကောက်ခွန်ခရိုင်တွင် စာရင်းသွင်းထားခြင်းသည် ရေကြောင်းမှတင်ပို့ခြင်းအစား နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ပြီးတင်ပို့ခြင်းကို ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။ သစ်တောအရာရှိဟောင်းများနှင့် ပြုလုပ်သည့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းပွဲများမှ တွေ့ရှိချက်များအရ စီးပွားဖြစ်တင်ပို့ရန်အတွက် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေက တားမြစ်ထားသည်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးအနေအထားနှင့် တရုတ်-မြန်မာ ကုန်သွယ်မှုဆက်ဆံရေး

တိုက်ရိုက်ကုန်သွယ်မှုအရ မြန်မာသစ်၏ အနည်းဆုံး ၈၂% သည် (တန်ဖိုးအားဖြင့်) နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံထံသို့သာသွားပြီး၊ ၎င်းတို့မှာ တရုတ်နိုင်ငံနှင့်အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် အဓိကဈေးကွက်ဖြစ်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံသည် ၃၇% ဖြင့် ၄၅% ရှိသော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏နောက်တွင် ဒုတိယအနေအထားဖြင့် ရပ်တည်သည် (ပုံ ၁)။ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များအရ တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ သစ်မာသစ်လုံးများတင်ပို့ခြင်းတွင် အဓိကပံ့ပိုးသူအနေဖြင့် အရေးကြီးသည့်ဇာစ်မြစ်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် တန်ဖိုးအားဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏သစ်မာသစ်လုံးတင်သွင်းမှုအတွက် ဒုတိယအရေးကြီးဆုံးဇာစ်မြစ်ဖြစ်ပြီး ပမာဏအားဖြင့် စတုတ္ထအနေအထားတွင်ရှိပြီး (ဇယား ၁)။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏သစ်မာသစ်လုံးတင်သွင်းမှုအတွက် ၁၃% ဖြည့်ဆည်းပေးသည် (တန်ဖိုးအားဖြင့်)။

ပုံ ၁ - နိုင်ငံအလိုက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သစ်ထုတ်ကုန်တင်ပို့မှု

အရင်းမြစ် - Forest Trends အတွက် James Hewitt ၏ စုစည်းတင်ပြမှု³

ဇယား ၁ - ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ သစ်မာသစ်လုံးတင်ပို့သည့် ထိပ်ဆုံး ၅ နိုင်ငံ

နိုင်ငံ	တန်ဖိုး (US\$ မီလီယံ)	နိုင်ငံ	ပမာဏ (ကုဗမီတာ)
၁။ ပီပူဝါ နယူဂီနီ	၆၂၄.၇	၁။ ပီပူဝါ နယူဂီနီ	၂,၇၅၁,၇၇၇
၂။ မြန်မာ	၅၃၂.၄	၂။ ဆော်လမွန်ကျွန်းများ	၂,၀၃၅,၇၄၃
၃။ ဆော်လမွန်ကျွန်းများ	၄၀၃.၀	၃။ ရုရှား	၉၆၇,၇၁၅
၄။ လာအို	၃၀၈.၃	၄။ မြန်မာ	၉၃၈,၀၉၂
၅။ ကွန်ဂို	၁၉၈.၆	၅။ ကွန်ဂို	၅၀၂,၁၃၁

အရင်းမြစ် - တရုတ်အကောက်ခွန်၏ စာရင်းများ^၄

³ ဤဇယားပါ အချက်အလက်များအား Forest Trends မှ James Hewitt က စုစည်းထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် နှစ်ဘက်ကုန်သွယ်ရေး စာရင်းအင်းများအား ထုတ်ပြန်ခြင်း မရှိပါ။ အကျိုးဆက်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏တင်ပို့မှုများအား အကဲဖြတ်ရန်အတွက် တိုင်းပြည်၏တင်ပို့မှုဆိုင်ရာ စာရင်းအင်းများအား အသုံးပြုရသည်။ အသုံးပြုထားသည့် ကုန်သွယ်မှုစာရင်းအင်းများ၏ အရင်းမြစ်တစ်ခုတွင် ပါဝင်သည်မှာ - တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ၏ အကောက်ခွန်ဌာန၏ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး (တရုတ်နိုင်ငံအတွက်)၊ Eurostat (EU အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ တင်သွင်းမှုများအတွက်)၊ ဂျပန် အကောက်ခွန်ဌာန (ဂျပန်နိုင်ငံအတွက်)၊ ကိုရီးယား အကောက်ခွန် ဝန်ဆောင်မှုဌာန (တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံအတွက်)၊ Tradeline Philippines (ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံအတွက်)၊ အကောက်ခွန် အထွေထွေ ဦးစီးဌာန (တိုင်ဝမ်နိုင်ငံအတွက်)၊ ထိုင်းနိုင်ငံ အကောက်ခွန်ဌာန (ထိုင်းနိုင်ငံအတွက်)၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကုန်သွယ်ရေးကော်မရှင် Dataweb (အမေရိကန်နိုင်ငံအတွက်) နှင့် UN Comtrade၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ယူနက်စကစ်စာရင်းစာရင်း၏ တင်သွင်းမှုနှင့်တင်ပို့မှုတန်ဖိုးများကလွဲ၍ အပြန်အလှန်ကုန်သွယ်မှု စာရင်းအင်းများအား မထုတ်ပြန်ပါ။ ပမာဏများနှင့်အလေးချိန်များအား ခန့်မှန်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ လာအိုနိုင်ငံသည် ကုန်သွယ်မှုစာရင်းအင်းများအား မထုတ်ပြန်ပါ။ ၎င်း၏ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပြုလုပ်သည့် သစ်အခြေပြုထုတ်ကုန်များအား သုညဟု ဤတွင် ယူဆထားသည်။ အချို့နှစ်များအတွင်း နိုင်ငံအချို့၏တင်သွင်းမှုအချက်အလက်၏အရင်းမြစ် (ဥပမာ - ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ ၂၀၀၈-၂၀၁၀နှင့် ၂၀၁၂-၁၃၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ ၂၀၁၃) များအား ထုတ်ပြန်ထားခြင်း မရှိသော်လည်း ဤတွင် ပါဝင်သည်ဟု ယူဆထားသည်။

⁴ အခြား မှတ်ချက်ပေးထားသည့်အခါမှလွဲ၍ ဇယားအားလုံးနှင့် အချက်အလက်အားလုံးမှာ တရုတ်နိုင်ငံ အကောက်ခွန်ဌာန၏ စာရင်းအင်းများမှ ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ကုန်သွယ်မှုအနေအထား ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် - ပမာဏနှင့်တန်ဖိုး

၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ကျဆင်းပြီးနောက် ပမာဏ မြင့်တက်လာခြင်း

တရုတ်နိုင်ငံ၏ မြန်မာနိုင်ငံမှသစ်ထုတ်ကုန် တင်သွင်းမှုများသည် ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှစပြီး များစွာမြင့်တက်လာပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မှတ်တမ်း တင်၍ရသည့်အဆင့်ဖြစ်သော ၁.၇ မီလီယံ ကုဗမီတာ (ပုံ ၂) အထိရောက်ရှိလာကာ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၏ ယခင်မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည့် ၁.၆ မီလီယံ ကုဗမီတာထက် ကျော်လွန်သွားသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်မတိုင်မီတွင် သစ်လုံးအများစုမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏မြောက်ပိုင်းသစ်တောများမှခုတ်လှဲပြီး ယူနန်ပြည်နယ်ထံသို့ ကုန်းကြောင်းမှ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်သည် (Global Witness ၂၀၀၉)။ ထို့နောက် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် တရားမဝင်နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ကုန်သွယ်မှုအား နှိမ်နင်းရန် ပြည်တွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာဖိအားများ ရင်ဆိုင်လာရသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်တရုတ်နိုင်ငံတို့သည် ၎င်းတို့နှစ်နိုင်ငံအကြားရှိနယ်စပ် အားဖြတ်ကျော်သည့် တင်ပို့မှုများကိုကြပ်မတ်ရန် နှစ်ဦးသဘောတူစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။^၅ ၎င်းကြပ်မတ်မှုများဆောင်ရွက် ခဲ့ပြီးနောက် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း တင်ပို့မှုပမာဏကျဆင်းသွားသော်လည်း ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်းဖြစ်ခဲ့သည့် ကျဆင်းမှု (ကချင်ပြည် နယ်အတွင်း တိုက်ပွဲများပြန်လည်ဖြစ်ပွားလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရန်များသည်) မှလွဲ၍ ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှစ၍ တင်ပို့မှုပမာဏသည် ပုံမှန်တိုးမြှင့် လာပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အထပ်ပါမှတ်တမ်းတင်၍ရသည့်အဆင့်ဖြစ်သော ၁.၇ မီလီယံ ကုဗမီတာအထိ ရောက်ရှိသွားသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် သစ်လုံးတင်ပို့မှုမြင့်တက်လာခြင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအကြောင်းရင်းမှာ ကချင်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် (KIA ၊ ထို ဒေသအတွင်းရှိ အစိုးရဘက်မှမဟုတ်သော အဓိကတပ်အင်အားစု) နှင့် မြန်မာစစ်တပ်တို့အကြား တိုက်ပွဲအရှိန်ကျဆင်းလာခြင်းနှင့် မှတ်သန်ရာသီရောက်ရှိလာခြင်းတို့ကြောင့် ပွင်းလင်းလာသည့်အခြေအနေအား ကုန်သည်များက အခွင့်အရေးယူခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ပညာရှင်များက ခန့်မှန်းသည်မှာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းမည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏သစ်လုံးတင်ပို့မှု တားမြစ်ချက် ရှိလာမည်ဖြစ်၍ သစ်လုံးများအား ပမာဏများစွာ အပြေးအလွှား တင်ပို့ခြင်းများလည်း ရှိသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် တန်ဖိုးနှစ်ဆမြင့်တက်လာခြင်း

၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံမှတရုတ်နိုင်ငံသို့ သစ်ထုတ်ကုန်တင်ပို့မှုတန်ဖိုးသည် တဖြည်းဖြည်းနှင့်မြင့်တက်လာသော် လည်း ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ၁၀၀% ထက်ပို၍တက်သွားပြီး ယခင်နှစ်၏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၀၉ မီလီယံမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၂၀ မီလီယံအထိ မြင့်တက်သွားသည် (ပုံ ၃)။ ကုန်သွယ်မှုတန်ဖိုးမြင့်တက်နေခြင်းသည် အဆင့်မြင့် rosewood ဝရိဘောဂများပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် အမျိုးအစား ၂ ခုဖြစ်သော ပိတောက် (*Pterocarpus macrocarpus*) နှင့် တမလန်း (*Dalbergia oliveri*) ကဲ့သို့သော တန်ဖိုးရှိသစ်မာများအတွက် တရုတ်နိုင်ငံ၏လိုအပ်ချက် ပိုမိုမြင့်မားလာခြင်းကို ရောင်ပြန်ဟပ်ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။^၆ တမလန်းသည် အကြမ်းအားဖြင့် တစ်တန်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇,၀၀၀ တန်ဖိုးရှိပြီး အကောက်ခွန်အရာရှိများ၏အစီရင်ခံချက်အရ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ၏ ပထမ ၃ လအတွင်းတွင် ကုန်းကြောင်းမှ တရားမဝင်ထုတ်လုပ်ထားသည့် တမလန်းသစ်တင်ပို့မှုသည် ပို၍တိုးမြှင့်လာသည် (ITTO 2014a)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏တန်ဖိုးရှိသစ်မာ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းသည်ကျဆင်းလာပြီး ကုန်သွယ်မှုသည် လက်ရှိတိုးမြှင့်နှုန်းဖြင့် ဆက်လက် သွားနေပါက ပိတောက်နှင့် တမလန်းတို့သည် စီးပွားဖြစ်ခုတ်လှဲခြင်းကြောင့် ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်သည် (ITTO 2014a)။

ထုတ်ကုန်ပါဝင်မှုဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှု

မီးသွေးကုန်သွယ်မှု မြင့်တက်လာခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံနှင့်တရုတ်နိုင်ငံအကြား မြင့်တက်လာသည့်ကုန်သွယ်မှု ပေါ်ထွက်လာသည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်မတိုင်မီက လုံးဝမရှိခဲ့သည့် မီး သွေးကုန်သွယ်မှုသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း ကုန်သွယ်မှုပမာဏ၏ ၄၂% အကြမ်းအားဖြင့် ရှိသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏တင် သွင်းမှုဆိုင်ရာစာရင်းအင်းများအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏မီးသွေးတင်ပို့မှု မြင့်တက်လာခြင်းသည် ဒေသတွင်းရှိသည့် လာအို၊ ဗီယက်နမ်နှင့် အခြားနိုင်ငံများတွင်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

Forest Trends ၏ လာအိုနိုင်ငံတွင်ပြုလုပ်သော ကွင်းဆင်းသုတေသနအရ တရုတ်နိုင်ငံ၏မီးသွေးလိုအပ်မှု မြင့်တက်လာခြင်းသည် ဆီ လီကွန်လုပ်ငန်း၏တွန်းအားကြောင့်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းသည် သလင်းကျောက် (ဆီလီကွန် ခိုင်အောက်ဆိုဒ်) အား သန့်စင်သည့်ဆီလီကွန် သတ္တုအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲရာတွင် မီးသွေးအား အသုံးပြုသည် (လာမည့် Forest Trends 2015a)။ တရုတ်နိုင်ငံသည် ပြတ်သားစွာဖြင့် ကမ္ဘာ၏အဓိကဆီလီကွန်ထုတ်လုပ်သူဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်၏ ဆီလီကွန်သတ္တု ၅၀% ကျော် ထုတ်လုပ်သည် (U.S. Geological

^၅ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ယူနန်ပြည်နယ်အကြား သစ်နှင့်တတ်သတ္တု စီမံခန့်ခွဲရန် ကြားကာလဆောင်ရွက်မှုများ"၊ ယူနန်ပြည်နယ် ပြည်သူ့အစိုးရ၏ရုံးမှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ မေလ၊ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်။ မူဝါဒရည်ညွှန်းနံပါတ်-မူဝါဒရုံး၊ ယူနန် [၂၀၀၆] ၉၁။ Xinhua၊ ၂၀၀၆ အားလည်း ကြည့်ရန်။

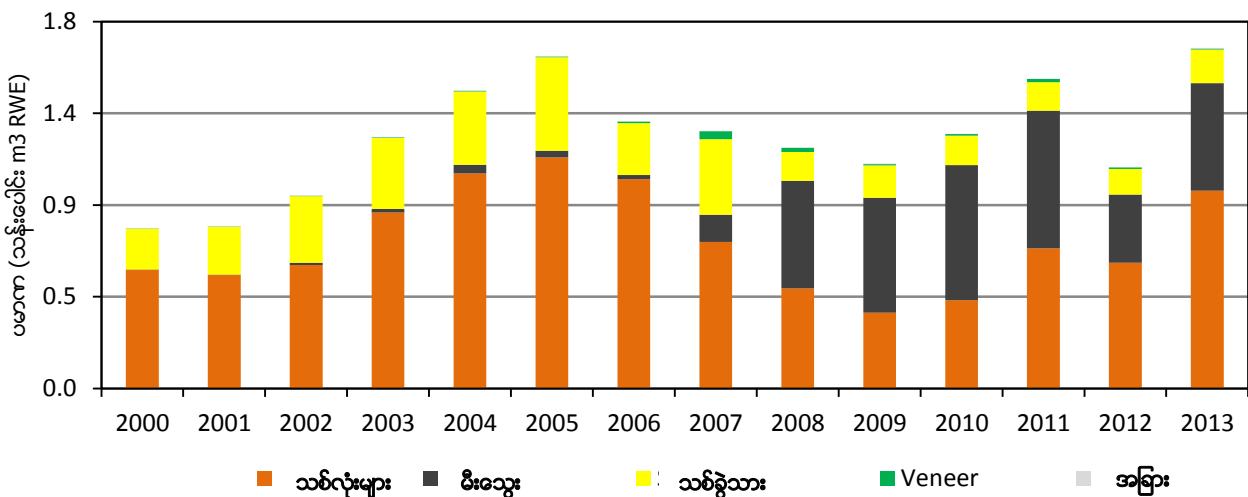
^၆ တရုတ်မီမီစ် rosewood ဝရိဘောဂများအား 'hongmu' ဟုခေါ်၍ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'သစ်နီ' ဖြစ်သည်။ ပိတောက်သည် အမှန်တကယ်ဆိုလျှင် rosewood အစစ်မဟုတ်ပါ။ ၎င်းသည် အသွင်အပြင် အားဖြင့် တူ၍ တစ်ခါတစ်ရံ rosewood အနေနှင့် ကုန်သွယ်မှုပြုသည်။

Survey 2013a)။ ပထဝီအနေအထားအရ သလင်းကျောက်မိုင်းများနှင့် ဈေးသက်သာသည့်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားတို့ ပိုင်ဆိုင်ခြင်းကြောင့် မြန်မာနှင့်လာအို နှစ်နိုင်ငံလုံးနှင့်ဆက်စပ်နေသော ယူနန်ပြည်နယ်တလျှောက်သည် ဆီလီကွန်ထုတ်လုပ်ခြင်း၏အချက်အခြာ ဖြစ်လာပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ဆီလီကွန်ဓာတ်ပေါင်းဖို အနည်းဆုံး ၆၈ ခရိုပြီး တရုတ်နိုင်ငံ၏ဆီလီကွန်ထုတ်လုပ်မှု၏ ၅၀% အထိ ထုတ်လုပ်ပေးသည် (U.S. Geological Survey 2013b)။ ထိုဓာတ်ပေါင်းဖိုအများအပြားမှာ မြန်မာနိုင်ငံနယ်စပ်အနီးတွင် တည်ရှိသည်။ ဆီလီကွန်အား ထုတ်ကုန်မျိုးစုံတွင် အသုံးပြုပြီး၊ ထိုအထဲတွင် အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းများ၊ မော်တော်ကားများ၊ အလှကုန်များအပြင် “အစိမ်းရောင်” ဆိုလာပြားများတွင်ပါ အသုံးပြုသည်။

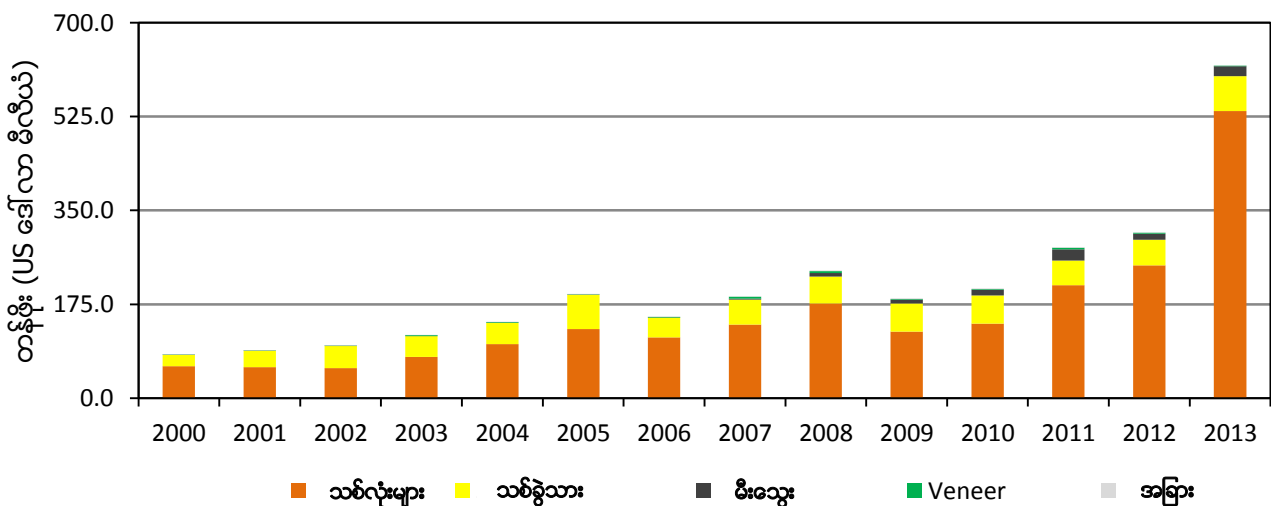
သစ်ခွဲသားများ ကျဆင်းခြင်း

၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၇ ခုနှစ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံမှတရုတ်နိုင်ငံသို့ သစ်ခွဲသားတင်ပို့မှုမှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ဖြစ်သော်လည်း ပုံမှန်တင်ပို့လေ့ရှိပြီး စုစုပေါင်းတင်ပို့မှုပမာဏ၏ ၂၇% ခန့်ရှိသည်။ သို့သော် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသို့ သစ်ခွဲသားတင်ပို့မှုသည် ၆၂% ကျဆင်းသွားပြီး ထိုအချိန်မှစ၍ ၎င်းအနေအထားနှင့်သာ ဆက်လက်ရှိနေသည်။ ၎င်းကျဆင်းမှုသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှစတင်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ သစ်ခွဲသားတင်ပို့ခြင်းအား လျှော့ချခြင်းနှင့်တပြေးညီဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ထိုကျဆင်းမှုသည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင်ပြုလုပ်မည့် သစ်လုံး တင်ပို့မှုတားမြစ်ခြင်းအား ဖြစ်ပေါ်စေသည့်အကြောင်းတရားတစ်ခု ဖြစ်နိုင်သည်။

ပုံ ၂။ မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ သစ်ထုတ်ကုန်တင်ပို့မှုပမာဏ

ပုံ ၃။ မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ သစ်ထုတ်ကုန်တင်ပို့မှုတန်ဖိုး

တရုတ်-မြန်မာနယ်စပ်အနီး ယူနန်ပြည်နယ်ရှိ Ruili ရှိ မီးသွေး၊ ၂၀၁၃၊ ဇန်နဝါရီ - Kevin Woods

မြန်မာနိုင်ငံတင်ပို့မှုများ၏ တရားဝင်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ

ကူမင်းသို့ ကုန်းလမ်းမှသွားသည့် တင်သွင်းမှုများ

၂၀၀၀ ခုနှစ်များအတွင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှတရုတ်နိုင်ငံထံသို့ သစ်ခိုးထုတ်မှုများစွာဖြစ်ပေါ်နေခြင်းအပေါ် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ခြင်းအား မလိုလားသည့်အာရုံစိုက်မှု ရရှိစေသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် “မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ယူနန်ပြည်နယ်အကြား သစ်နှင့်တွင်းထွက်ပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအား စီမံခန့်ခွဲရန် ဆောင်ရွက်ချက်များပြုလုပ်ရန်အတွက်” နှစ်နိုင်ငံသဘောတူညီချက်ရယူခဲ့ကြပြီး ကုန်းလမ်းမှတရားမဝင်သစ်ကုန်သွယ်မှုအား ဦးတည်ခြင်းဖြစ်သည် (Xinhua ၂၀၀၆)။ သစ်မှရရှိသည့်ဝင်ငွေများ၏ခွဲတမ်း ပိုမိုရရှိရန်အတွက်နှင့် အစိုးရမဟုတ်သည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ၎င်းငွေများအားမရရှိနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် သစ်အားလုံးအား တိုင်းပြည်၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အချက်အခြာဖြစ်သောရန်ကုန်မှတစ်ဆင့် တင်ပို့ရန်သတ်မှတ်ချက်ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံပိုင် မြန်မာသစ်လုပ်ငန်း (MTE) တံဆိပ်ပါသော မြန်မာသစ်များအား တရားဝင်သည်ဟုသတ်မှတ်ပြီး ရန်ကုန်မှတစ်ဆင့် ရေကြောင်းဖြင့်တင်ပို့သည်။^၇

သို့သော် ထိုတားမြစ်ချက်များကြားမှ တရုတ်အကောက်ခွန်စာရင်းအင်းများအရ မြန်မာသစ်အများစုမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ကချင်ပြည်နယ်အရှေ့မြောက်ပိုင်း၏နယ်စပ်တစ်ဖက်တွင်ရှိသော တရုတ်နိုင်ငံ၏ကူမင်းအကောက်ခွန်ခရိုင်ရှိ နယ်စပ်အကောက်ခွန်ရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်လျှက်ရှိသည် (ပုံ ၄ နှင့် မြေပုံ ၁)။ ယူနန်သည် မြေများဝိုင်းရံလျက်ရှိသောပြည်နယ်ဖြစ်သောကြောင့် ကူမင်းတွင်မှတ်ပုံတင်ထားသော တင်ပို့မှုများမှာ ကုန်းလမ်းမှလာသည်ဟု သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည် (Kudo ၂၀၀၈)။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံ၏ သစ်တင်သွင်းမှုပမာဏ၏ ၉၄% မှာ ကူမင်းတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသောကြောင့် တရားမဝင်ဟု သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံသို့မီးသွေးတင်သွင်းမှု၏ ၁၀၀% အား ကိုယ်စားပြုပြီး သစ်ခွဲသား ၉၇% နှင့် သစ်လုံး ၉၁% တို့အား ကိုယ်စားပြုပြီး veneer ၁၂% ကိုသာ ကိုယ်စားပြုသည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန (MOECF) မှ အရာရှိတစ်ဦးက အသိအမှတ်ပြုသည်မှာ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကြောင့် နယ်စပ်ဒေသများအတွင်း တရားမဝင်သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းအား သစ်တောအရာရှိများအနေနှင့် ကြပ်မတ်ရန် ခက်ခဲသည် (ITTO 2014b)။ “တရုတ်နိုင်ငံရှိ နိုင်ငံတော်သစ်တောအုပ်ချုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ယူနန်ပြည်နယ်၏ဒေသခံအစိုးရတို့အား မြန်မာနိုင်ငံ၏သစ်များအား တရားမဝင်တင်သွင်းခြင်းကိုတားမြစ်ရန် ကျွန်ုပ်တောင်းဆိုထားသည်” ဟု MOECF ၏ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးဝင်းထွန်းက ဆိုသည်။ “ထို့အပြင် မြေပုံများနှင့်ဓာတ်ပုံများအား သက်သေအဖြစ်အသုံးပြုကာ မြန်မာနိုင်ငံရှိတရုတ်သံအမတ်ကြီးအား တရားမဝင်သစ်ကုန်သွယ်မှုရပ်တန့်ရန် တောင်းဆိုထားသည်” (Eleven News ၂၀၁၄)။ မြန်မာနိုင်ငံသစ်တောဌာန၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာညီညီကျော်က မှတ်ချက်ပေးရာတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ တမလန်း (Dalbergia

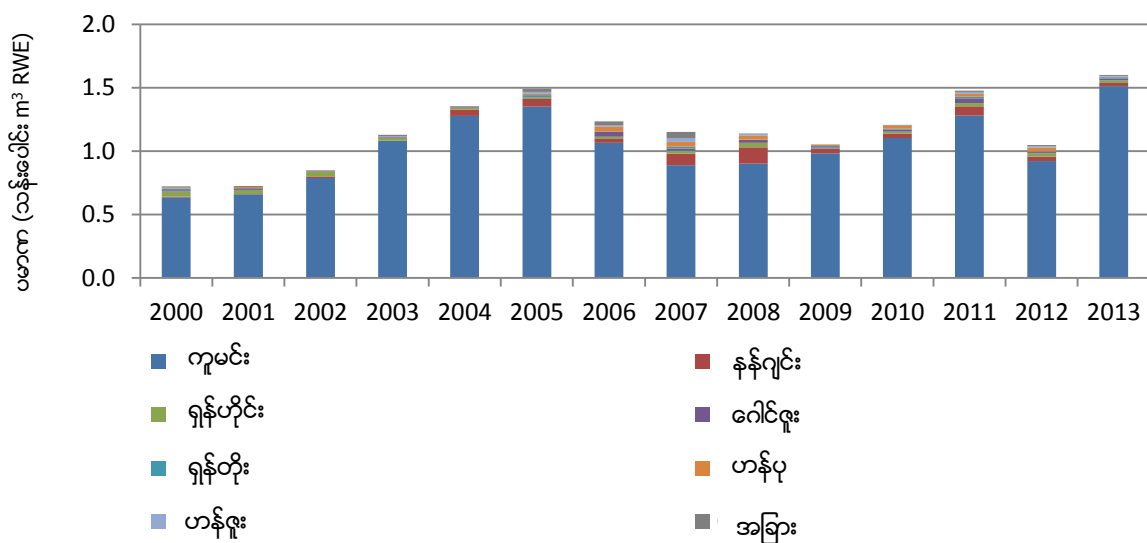
^၇ အချို့သောအခါများတွင် အားနည်းချက်များအား အမြတ်ထုတ်ပြီး သို့မဟုတ် အထူးကင်းလွတ်ခွင့်များ ထုတ်ပေးကာ ကုန်းလမ်းကုန်သွယ်မှုအား တရားဝင်သည်ဟု အဆင့်မြင့် မြန်မာအရာရှိများက သတ်မှတ်သည်။

oliver) နှင့် ပိတောက် (*Pterocarpus macrocarpus*) လိုအပ်ချက်များသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုအား ဖြစ်ပေါ်စေသည် (ITTO 2014b)။

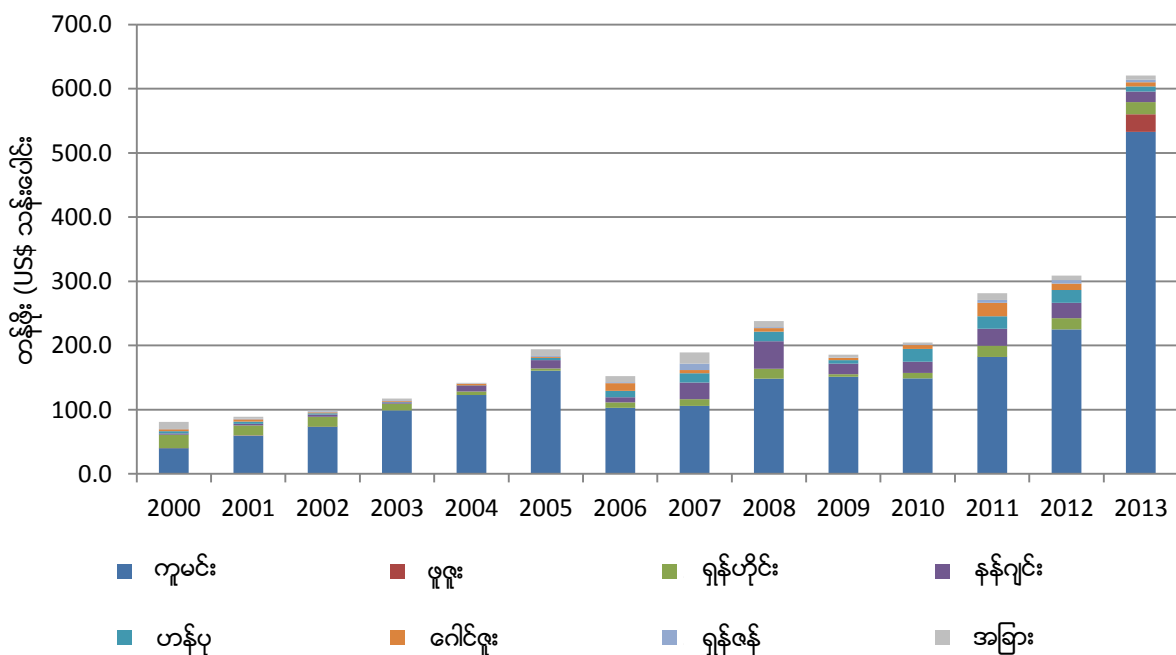
ရန်ကုန်မှ တရားဝင်သစ်တင်ပို့မှုများနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် ကုန်းလမ်းဖြင့်တရားမဝင် သစ်တင်ပို့မှုများ

၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှတရုတ်နိုင်ငံသို့ တိုက်ရိုက်တင်သွင်းမှုပမာဏ၏ ၆% သည် ရန်ကုန်မှ တရုတ်နိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းသို့ ရေကြောင်းမှတစ်ဆင့် သွားသည် (မြေပုံ ၁ နှင့် ပုံ ၄)။ Forest Trends ၏ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုအရ ရန်ကုန်မှ ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်းနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတို့သို့ တိုက်ရိုက်စီးဆင်းပြီးမှ တရုတ်နိုင်ငံပြည်မသို့ ပြန်လည်တင်ပို့မှုများရှိသည့်အပြင် ထိုင်းနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ ကုန်းလမ်းဖြင့် ပြန်လည်တင်ပို့ခြင်းများလည်း ရှိသည် (မြေပုံ ၂)။ ထိုစီးဆင်းမှုများအား ဤအစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ သစ်တင်ပို့မှုများသည် ရန်ကုန်မှတစ်ဆင့်ပြုလုပ်ပါက MTE တံဆိပ်ပါလျှင် တရားဝင်သည်ဟုသတ်မှတ်ပြီး ကုန်းလမ်းဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့ခြင်းသည် တရားမဝင်ပါ။

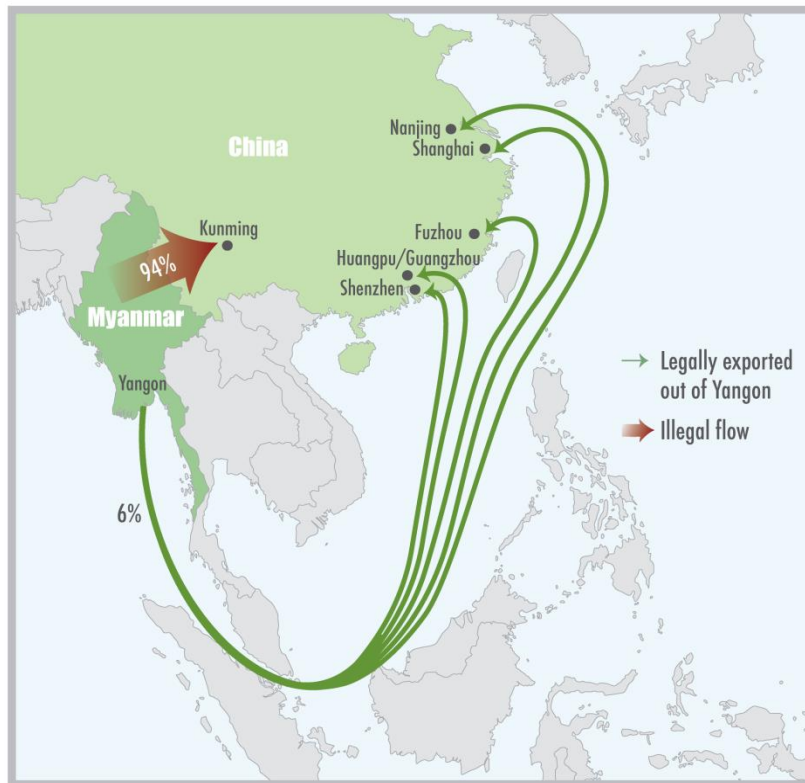
ပုံ ၄ - အကောက်ခွန်ခရိုင်မှတစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်ထုတ်ကုန်တင်သွင်းမှုများ (ပမာဏ)

ပုံ ၅ - အကောက်ခွန်ခရိုင်မှတစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်ထုတ်ကုန်တင်သွင်းမှုများ (တန်ဖိုး)

မြေပုံ ၁ - မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ အဓိကတိုက်ရိုက် သစ်စီးဆင်းမှုများ*

တရုတ်နိုင်ငံ ပြည်မကြီးထဲ ပြန်လည်မတင်ပို့မီ အခြားနိုင်ငံများမှတစ်ဆင့် ပို့သည့်သစ်များ မပါ။
၂၀၁၃ တွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်တင်သွင်းမှုအား ကူမင်းတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည်။

မြေပုံ ၂ - တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ အခြားနိုင်ငံများမှတစ်ဆင့် ပြန်လည်တင်ပို့သော မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်စီးဆင်းမှုများ*

Forest Trends ၏ ကွင်းဆင်းသုတေသနအပေါ် အခြေခံသည်။
မြေပုံသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ သစ်တိုက်ရိုက်တင်ပို့မှုများ မပါပါ။

နိဂုံး

မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးသည် ၎င်း၏ တရုတ်နိုင်ငံနှင့်အချိတ်အဆက်အပေါ် များစွာမှီခိုလျက် ရှိပြီး ဤမူဝါဒအကျဉ်းချုပ်က ဖော်ပြသည်မှာ တရုတ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ၏ထိပ်ဆုံး မြန်မာသစ် တင်သွင်းသူများထဲတွင် တစ်ဦးအနေနှင့် ဆက်လက်တည်ရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ပညာ ရှင်များက မြင့်တက်နေသောပမာဏရှိပြီး တရားမဝင်သည့်သဘာဝရှိသည့် ဤကုန်သွယ်မှုနှင့် ၎င်း၏ သမိုင်းအရ သစ်လုံးအရိုင်းများတင်ပို့မှုအပေါ် အာရုံစိုက်ခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး စိုးရိမ် လျက်ရှိကြသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ တရုတ်နိုင်ငံထံသို့ မြန်မာသစ်တင်ပို့မှု သည် သစ်လုံးများ သို့မဟုတ် သစ်ခွဲသားအကြမ်းများပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့် ဖြစ်သည် (၆၂% နှင့် ၁၅% အသီးသီး ရှိသည်)။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်များတွင် ပေါ်ထွက်လာသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား တင်ပို့မှုဈေးကွက်များ (ဥပမာ - အိန္ဒိယနိုင်ငံထံသို့ ပဲ သို့မဟုတ် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နှင့်ဥရောပသမဂ္ဂထံသို့ အဝတ်အထည်များ) နှင့် မတူညီသည်မှာ တရုတ်နိုင်ငံနှင့်ပြုလုပ်သည့် မြန်မာသစ်ကုန်သွယ်မှုသည် ကျယ်ပြန့်သည့်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု သို့မဟုတ် တန်ဖိုးမြင့်လုပ်ငန်း တစ်ခု၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုတို့အပေါ် အထောက်အကူပြုခြင်းမရှိပါ (Kudo 2008)။ ၎င်းစိုးရိမ် မှုများအား တုံ့ပြန်သည့်အနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် သစ်လုံးတင်ပို့မှုတားမြစ်ချက်အား ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသစ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (MTMA) သည် သစ်လုံးတင်ပို့မှု တားမြစ်ချက်အား ဒေသခံအကောက်ခွန်အေဂျင်စီများက အသိအမှတ်ပြုရန် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်လုံးများ တရုတ်နိုင်ငံထံ တင်သွင်းခြင်းအား တားမြစ်ရန် တရုတ်နိုင်ငံ ထံသို့ တောင်းဆိုခဲ့သည် (၇၆ ၂၀၁၄)။ ဤမူဝါဒ၏ထိရောက်မှုအား စောင့်ကြည့်ရမည် ဖြစ် သော်လည်း အခြေအနေအား နီးကပ်စွာကြည့်ရှုသွားရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အထူးသဖြင့် ၂၀၁၄ နှစ် ကုန်ပိုင်း မုတ်သန်ရာသီအပြီးတွင် လမ်းများ ပြန်လည်သွားလို့ရသည့်အခါ စောင့်ကြည့်ရမည် ဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ယုံကြည်မှုရရှိစေရန်နှင့် ပြည်တွင်းသစ်ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုအား မြှင့်တင်ရန်အတွက် မှန်ကန်သည့်မက်လုံးများချပေးရန် သစ်လုံးတင်ပို့မှု တားမြစ် ချက်အား တစ်နိုင်ငံလုံးအနေအထားဖြင့် အဆင့်မြှင့်ပြီးကြပ်မတ်သွားလုပ်သွားရန် လိုအပ်မည် (လာမည့် Forest Trends 2015b)။

မြန်မာနိုင်ငံသည် REDD+ (သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောပျက်စီးယိုယွင်းခြင်းမှ ကာဗွန် ထုတ်လွှတ်မှု လျှော့ချရေး) နှင့် FLEGT (သစ်တောဥပဒေကြပ်မတ်ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုနှင့်ကုန် သွယ်မှု) ဆိုင်ရာ ဆန္ဒအလျောက် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်သဘောတူညီချက် (VPA) လုပ်ငန်းစဉ်ကဲ့သို့ သော နိုင်ငံတကာ အားထုတ်မှုများတွင် စတင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အစိုးရသည် EU နှင့် FLEGT VPA တစ်ခု ပြုလုပ်ရန် စိတ်ဝင်စားမှုအားဖော်ပြခဲ့ပြီး၊ ၎င်းမှာ သက်ရောက်သူများစွာ ပါ ဝင်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် တရားဝင်မှုအား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ရန် အများသဘောတူညီမှု ရယူခြင်း ပါဝင်ပြီး ၎င်းသည် အမျိုးသား သစ်တရားဝင်မှုစံချိန်စံနှုန်းတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာရန်အတွက် အခြေခံ အုတ်မြစ်လည်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဤဆွေးနွေးမှုတွင် ကနဦးအဆင့်သာရှိနေသေးသော် လည်း အချို့သောသက်ရောက်သူများအနေနှင့် VPA ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများသည် အစိုးရအား ပွင့် လင်းမြင်သာလာစေရန် အားပေးပြီး သစ်တောနှင့်ပတ်သက်နေသည့် ကဏ္ဍအသီးသီးရှိ ဥပဒေများ အား ရှင်းလင်းပေးစေကာ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်အစိုးရတို့အကြား ထိတွေ့ ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်း များလည်း တိုးမြှင့်စေသည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် မြန်မာအစိုးရအရာရှိတစ်ဦးသည် တရားမဝင်သစ်ကုန်သွယ်မှုအား ကိုင်တွယ်ရာတွင် တိုင်းပြည်က ရင်ဆိုင်နေရသောစိန်ခေါ်မှုများအကြောင်း ဖွင့်ဟခဲ့ပြီး တရုတ် အစိုးရအား သစ်တင်သွင်းမှုဆိုင်ရာကန့်သတ်ချက်များ ပိုမိုတင်းကြပ်စွာဆောင်ရွက်သွားရန် ပန် ကြားခဲ့သည် (Eleven News ၂၀၁၄)။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့်မြန်မာနိုင်ငံမှ အစိုးရနှင့်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များသည် သစ်ကုန်သွယ်မှုကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပို၍ထိတွေ့ပြီး ဆွေးနွေးလာ ကာ ထိုအထဲတွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် စတုတ္ထမြောက် နိုင်ငံတကာ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းဖိရန်နှင့် တရုတ်-အာဖီယံ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းကုန်စည်ပြပွဲတို့ ပါဝင် ကာ ကုမ္ပဏီများက ဥပဒေများအားလိုက်နာကာ နိုင်ငံတကာသစ်ကုန်သွယ်မှုလိုအပ်ချက်များနှင့် တာဝန်သိသည့် သစ်ကုန်သွယ်မှုဖြစ်ပေါ်လာရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းများအကြား ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရန်အခွင့်အရေးများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ယူနန်၏ Southwest Forestry University သည် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်သစ်ကုန်သွယ်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး လေ့လာမှုပြုလုပ်လျက်ရှိကာ ထိုကိစ္စ ရပ်များအား ဆက်လက်ဆွေးနွေးသွားရန် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် နိုင်ငံတကာအလုပ်ရုံဆွေးနွေး ပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်သွားရန်ရှိသည်။ သက်ရောက်သူမျိုးစုံတို့အား တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားမည်ဖြစ်ပြီး ထိုအထဲတွင် အစိုးရအရာရှိများ၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတို့ ပါဝင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ နယ်စပ်နှစ်ဘက်ရှိအဖွဲ့အစည်းများ အကြား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်ဖြစ်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် တရားဝင်ပြီး နှစ်နိုင်ငံလုံးအတွက်အကျိုးရှိကာ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမည့် သစ်ကုန်သွယ်မှုအား ဖော်ထုတ်ရန် ဖြစ်သည်။

ဤမူဝါဒ အကျဉ်းချုပ်အား DFID Forest Governance, Markets and Climate (FGMC) အစီအစဉ်က ငွေကြေးထောက်ပံ့သည်။ Eve Richer က David Taylor ၏ ကူညီပံ့ပိုးမှုဖြင့် ရေးသားပြုစုသည်။ စာရေးသူသည် Kerstin Canby၊ Kevin Woods နှင့် Xiufang Sun တို့အား မှတ်ချက်များ ပေးသည့်အတွက်လည်း ကောင်း၊ Anne Thiel၊ Ben Dappen၊ Eszter Szocs နှင့် Lina Scott တို့အား ဒီဇိုင်းနှင့် copy editing တို့တွင် အကူအညီပေးသည့်အတွက်လည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

အခြားမူဝါဒနှင့်အချက်အလက် အကျဉ်းချုပ်များအား www.forest-trends.org တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။

ကိုးကားချက်များ

- Eleven News. 2014. "Domestic issues blamed on Chinese failure to block illegal timber trade." November 9. http://www.elevenmyanmar.com/index.php?option=com_content&view=article&id=8060:domestic-issues-blamed-on-chinese-failure-to-block-illegal-timber-trade&catid=44:national&Itemid=384
- Forest Trends. 2011. "Baseline Study 4, Myanmar: Overview of Forest Law Enforcement, Governance and Trade." Forest Trends, Washington, D.C. http://www.forest-trends.org/documents/files/doc_3159.pdf
- Forest Trends. 2012. "Forest Certification in Myanmar." Forest Trends Information Brief No. 3, Forest Trends, Washington, D.C. http://www.forest-trends.org/publication_details.php?publicationID=3222
- Forest Trends. 2013. "Timber Trade Flows and Actors in Myanmar: The Political Economy of Myanmar's Timber Trade." Forest Trends, Washington, D.C. http://www.forest-trends.org/publication_details.php?publicationID=4133
- Forest Trends. Forthcoming, 2015a. "The Wood Charcoal Trade Between Lao PDR and Vietnam: Implications for Rural Livelihoods, Trade, and Environmental Sustainability." Forest Trends, Washington, D.C.
- Forest Trends. Forthcoming, 2015b. "Review of Log Export Ban Experiences and Policy Implications for Myanmar." Forest Trends, Washington, D.C.
- Global Witness. 2009. "A Disharmonious Trade: China and the Continued Destruction of Burma's Northern Frontier Forests." Global Witness, London. <http://www.globalwitness.org/library/disharmonious-trade-china-and-continued-destruction-burmas-northern-frontier-forests>
- ITTO. 2014a. "Tropical Timber Market Report." ITTO TTM Report 18 (8). https://itto-d2.r-cms.jp/files/user/mis/MIS_16-_30_April_2014.pdf?utm_source=ITTO%20MIS&utm_medium=magazine&utm_term=&utm_content=3&utm_campaign
- ITTO. 2014b. "Tropical Timber Market Report." ITTO TTM Report 18 (21). <https://itto-d2.r-cms.jp/files/user/mis/MIS%201-15%20Nov%202014.pdf>
- U.S. Geological Survey. 2013a. "Mineral Commodity Summaries 2013." U.S. Geological Survey, Reston. <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/mcs/2013/mcs2013.pdf>
- U.S. Geological Survey. 2013b. "2011 Minerals Yearbook: Silicon." Minerals Yearbook: Metals and Minerals. U.S. Geological Survey, Reston. <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/silicon/myb1-2011-simet.pdf>
- Kudo, Toshihiro. 2008. "Myanmar's Economic Relations with China: Who Benefits and Who Pays?" In *Dictatorship, Disorder and Decline in Myanmar*, edited by Monique Skidmore and Trevor Wilson, 87-109. Canberra, Australia: ANU E Press. <http://press.anu.edu.au/myanmar02/pdf/ch06.pdf>
- Xinhua. 2006. "Yunnan Public Security Border Defense Brigade takes actions to ensure the Yunnan-Burma timber and mineral trading cooperation." March 27.
- Zin, Thike. 2014. "Timber merchants, China must cooperate if export ban is to succeed." January 6. <http://www.dvb.no/news/timber-merchants-China-must-cooperate-burma-myanmar/35763>